

Композиція видання. Частина 3. Дизайн художньої літератури Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>02 Культура і мистецтво</i>
Спеціальність	<i>023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація</i>
Освітня програма	<i>Образотворче мистецтво</i>
Статус дисципліни	<i>Обов'язкова</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)/заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>3 курс, два семестри Композиція видання. Частина 3. Дизайн художньої літератури</i>
Обсяг дисципліни	<i>6 кредитів ЕКТС/ 180 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>екзамен</i>
Розклад занять	<i>Практичні заняття (2 рази на два тижні)</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: кандидат мистецтвознавства, доцент, Коренюк Юрій Олександрович yu.korenuyk@gmail.com Практичні: кандидат мистецтвознавства, доцент, Коренюк Юрій Олександрович yu.korenuyk@gmail.com</i>
Розміщення курсу	<i>https://classroom.google.com/c/MzEwMDMxODgwNTg3</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна вивчається для набуття практичного досвіду з проектування дизайну ілюстрування та макетування видань художньої літератури

В результаті засвоєння кредитного модуля студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

знання чинних стандартів і нормативних положень проектування видань художньої літератури;

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі;

здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах;

виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях;

аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел;

трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі;

володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів;

розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва;

популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної само ідентифікації.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна викладається в першому та другому семестрі 3-го курсу навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Для опанування предмета потрібні знання з історії світового мистецтва, історії стилів в мистецтві.

3. Зміст навчальної дисципліни

№ з/п	Назви розділів і тем	Кількість годин			
		Всього	у тому числі		
			Лекції	Практичні	СРС
1	Типи наративних текстів. Родова і жанрова класифікація художньої літератури.	20	4	8	8
2	Система форматів та різновиди дизайну видань художньої літератури.	20	4	8	8
3	Типи обкладинок і палітурок, їх матеріали і технічне виконання.	10	2	4	4
4	Специфіка дизайну палітурок і обкладинок видань художньої літератури.	20	4	8	8
5	Різновиди титульних сторінок видань художньої літератури. Контртитул, фронтиспіс і авантитул.	20	4	8	8
6	Сторінки складання текстові, ілюстративні, змішані.	20	4	8	8
7	Заголовки розділів. Розділові та декоративні елементи в межах шпальт.	10	2	4	4
8	Ілюстрування видань художньої літератури та фольклору.	10	2	4	4
9	Композиційні типи сюжетних і безсюжетних ілюстрацій.	20	4	8	8
10	Типи персонажів сюжетних і безсюжетних ілюстрацій	8	2	4	2
11	Роди художньої літератури і варіанти їх ілюстрування.	8	2	4	2
12	Елементи книги як художній ансамбль.	8	2	4	2
13	Екзамен				6
14	Всього годин	180	36	72	72

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. *Белічко Н.Ю.* Книжкова графіка 50–70-х років ХХ століття. // Рукописна та книжкова спадщина України. 2003. Вип. 8. С. 126–141.
2. *Валуєнко Б.В.* Архітектура книги. К, 1976
3. *Геллер С., Кваст С.* Графічні стилі від вікторіанців до хіпстерів. К., 2019.
4. *Запаско В.А.* Мистецтво книги на Україні в XVII-XVIII ст. Львів, 1971.
5. *Іванов С.* Основи композиції видання: навчальний посібник. Львів, 2013.
6. *Ісаєвич Я.* Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. Львів, 2002
7. Книга і друкарство на Україні. К., 1964.
8. *Куленко М.Я.* Основи графічного дизайну. Підручник. К., 2007.
9. *Лагутенко О.* Українська книжкова обкладинка першої третини ХХ ст. : стилістичні особливості художньої мови. 2006.
10. *Огієнко І.І.* Історія Українського друкарства. К., 1994
11. *Пушкар, О.І., Андрющенко Т.Ю.* Ілюстрування. Навчальний посібник для студентів напрямку підготовки 6.051501 "Видавничо-поліграфічна справа". Харків, 2015.
12. Шпаков А. П. Художник і книга. Київ, 1973.

Допоміжна

1. Інструктивно-методичні матеріали до лабораторних занять вибіркової освітньої компоненти «Комп'ютерний дизайн та мультимедіа». Житомир, 2022.
2. *Ковалів Ю.* Літературознавча енциклопедія. К., 2007.
3. *Лагутенко О.* Українська графіка першої третини ХХ століття. К., 2006.
4. *Лагутенко О.* GRAPHICIN. Графіки. Нариси з історії української графіки ХХ століття. К., 2007.
5. *Лагутенко О.* Українська графіка ХХ століття : монографія. К., 2011.
6. Українська графіка XI – початку ХХ ст. Альбом / Автор-упорядник А. В'юник. К, 1994.

Інформаційні ресурси

1. <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/10443/1/2015%20%D0%9F%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%B0%D1%80%20%D0%9E.%20%D0%86.%2C%20%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%8E%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%A2.%20%D0%AE.pdf>
2. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B0%D0%B3%D1%83%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0_%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%96%D1%97%D0%B2%D0%BD%D0%B0
3. <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/10443/1/2015%20%D0%9F%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%B0%D1%80%20%D0%9E.%20%D0%86.%2C%20%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%8E%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%A2.%20%D0%AE.pdf>
4. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B6%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D1%96%D0%BB%D1%8E%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

ЛЕКЦІЯ 1-2. Типи наративних текстів. Родова і жанрова класифікація художньої літератури.

Перелік основних питань:

1 Тексти описові (безсюжетні), тексти сюжетні.

2. Епічний, ліричний, драматичний роди художньої літератури.
3. Фольклор як різновид художньої літератури, його специфіка.
4. Фабула і сюжет в різних родах літературних та фольклорних жанрів.

ЛЕКЦІЯ 3-4. Система форматів та різновиди дизайну видань художньої літератури.

Перелік основних питань:

- 1 Стандартний міжнародний формат А5 – 210x148 мм (1/32 листа 841x1189 мм)
2. Стандартний збільшений формат подарункових видань А4 – 297x210 мм (1/16 листа 841x1189 мм).
3. Формати з альбомною орієнтацією сторінки видань подарункового типу.
4. Нестандартні збільшені формати дитячих книг.
5. Зменшені формати економного типу зі зменшеною шириною полів.
6. Формати книг Міні видань подарункового типу.

ЛЕКЦІЯ 5. Типи обкладинок і палітурок, їх, матеріали і технічне виконання.

Перелік основних питань:

- 1 Паперові обкладинки та обкладинки з м'якого картону, обрізані разом зі сторінками книжкового блоку.
2. Палітурки з твердих матеріалів.
3. Корінець, варіанти прикріплення палітурок до книжкового блоку.

ЛЕКЦІЯ 6-7. Специфіка дизайну палітурок і обкладинок видань художньої літератури.

Перелік основних питань:

1. Текстова інформація лицевого боку на палітурці (обкладинці).
2. Текстова інформація зворотного боку на палітурці (обкладинці) та на корінці палітурки.
3. Шрифтове оформлення текстової інформації на палітурці (обкладинці).
4. Доповнення текстової інформації на палітурці (обкладинці) візуальними образами і композиціями.
5. Інформація про автора на палітурці.
6. Використання суперобкладинок, додаткова текстова інформація на клапанах суперобкладинки.
7. Суперобкладинки з текстовою інформацією на прозорому матеріалі, крізь яке видно художнє оформлення палітурки.
8. Суперобкладинки з текстовою інформацією на непрозорому матеріалі з вирізами, в яких видно художнє оформлення палітурки.

ЛЕКЦІЯ 8-9. Різновиди титульних сторінок видань художньої літератури. Контритул, авантитул. Фронтиспіс.

Перелік основних питань:

- 1 Текстова інформація на титульній сторінці.
2. Доповнення текстової інформації на титульній сторінці логотипами та візуальними образами і композиціями.
3. Вихідні дані на звороті титульної сторінки. Варіанти перенесення вихідних даних на зворот паперової обкладинки.
4. Функції контритулу (ліва сторінка розворотного титулу). Варіанти текстової інформації на контритулі, їх відношення до інформації на основній правій сторінці титулу.
5. Оформлення контритулу візуальною композицією.
6. Функції авантитулу (фортитулу) на першій сторінці контритулу.
7. Зображення на фронтиспісній сторінці.

ЛЕКЦІЯ 10-11. Сторінки складання текстові, ілюстративні, змішані.

Перелік основних питань:

1. Варіанти розташування шпальт на текстових сторінках.
2. Повносторінкові ілюстрації.
3. Варіанти компоунування шпальт і ілюстрацій на сторінках змішаного типу.

ЛЕКЦІЯ 12. Заголовки розділів. Розділові та декоративні елементи в межах шпальт.

Перелік основних питань:

1. Використання акцидентних шрифтів та каліграфії в текстах заголовків.
2. Декоративні ініціали.
3. Ініціали з елементами сюжетних композицій.
4. Типографська лінійка, три астериски як розділові елементи частин тексту.
5. Мальовані декоративні розділові елементи частин тексту.
6. Сюжетна заставка як початковий елемент тексту, як розділовий елемент та елемент завершення тексту.

ЛЕКЦІЯ 13. Ілюстрування видань художньої літератури та фольклору.

Перелік основних питань:

1. Вербальний текст і візуальний образ.
2. Ілюстрації сюжетні і безсюжетні, символічні, абстрактно декоративні.
3. Ілюстрація як візуалізація описового тексту.
4. Ілюстрація як візуалізація тематичних блоків сюжетного тексту.

ЛЕКЦІЯ 14-15. Композиційні типи сюжетних і безсюжетних ілюстрацій.

Перелік основних питань:

1. Композиційні варіанти сюжетних ілюстрацій з персонажами діалогічного типу.
2. Композиційні варіанти безсюжетних ілюстрацій з персонажами репрезентативного типу.
3. Композиції змішаного типу.
4. Пейзажна ілюстрація як візуалізація описового тексту.
5. Послідовність пейзажних ілюстрацій як візуалізація сюжетного тексту.

ЛЕКЦІЯ 16. Типи персонажів сюжетних і безсюжетних ілюстрацій

Перелік основних питань:

1. Персонажі діалогічного типу як дійові особи сюжетної ілюстрації.
2. Групи персонажів як дійові особи сюжетної ілюстрації.
3. Репрезентативні персонажі як дійові особи сюжетної ілюстрації.
4. Репрезентативні персонажі безсюжетних ілюстрацій.

ЛЕКЦІЯ 17. Роди художньої літератури і варіанти їх візуального ілюстрування.

Перелік основних питань:

1. Композиційна специфіка ілюстрацій епічного літературного роду.
2. Композиційна специфіка ілюстрацій драматичного літературного роду.
3. Композиційна специфіка ілюстрацій ліричного літературного роду.

ЛЕКЦІЯ 18. Елементи книги як художній ансамбль.

Перелік основних питань:

1. Стилі шрифтового оформлення палітурки (обкладинки) титулу та сторінок складання.
2. Колористичне вирішення палітурки (обкладинки), титулу та сторінок складання.
3. Цілісність стилістики візуального ряду ілюстрацій.
4. Декоративні елементи як засіб об'єднання складових частин книги в єдиний художній ансамбль.

Практичні заняття

Основні завдання циклу практичних занять:

Мають розвивати навички по родовій класифікації текстів художньої літератури; по візуалізації текстових блоків різних родів художньої літератури послідовністю ілюстрацій; по дизайну та макетуванню видань художньої літератури.

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва практикуму	Кільк. ауд.год.
1	Ознайомитися з родовою класифікацією художньої літератури; зі співвідношенням фабули та сюжету в різних родах і жанрах літератури.	8
2	Ознайомитися із системою форматів видань художньої літератури.	8
3	Ознайомитися з матеріалами і технічним виготовленням обкладинок і палітурок. Розробка макету.	4
4	Ознайомитися з дизайном обкладинок, палітурок та суперобкладинок видань художньої літератури. Розробка макету.	8
5	Ознайомитися з функціями та дизайном титулу, контртитулу, авантитулу та фронтиспісу у виданнях художньої літератури. Розробка макету	8
6	Ознайомитися з варіантами компонування шпальт тексту та ілюстрацій на сторінках складання у виданнях художньої літератури. Розробка макету	8
7	Ознайомитися з варіантами шрифтового оформлення заголовків основного тексту та художніми елементами його поділу на частини. Розробка макету	4
8	Ознайомитися з варіантами використання сюжетних, безсюжетних, символічних та абстрактно-декоративних ілюстрацій у виданнях художньої літератури різних родів і жанрів. Розробка макету	4
9	Ознайомитися з композиційними типами сюжетних і безсюжетних ілюстрацій. Розробка макету	8
10	Ознайомитися з варіантами зображення персонажів діалогічного і репрезентативного типу в сюжетних та безсюжетних ілюстраціях. Розробка макету	2
11	Ознайомитися зі специфікою ілюстрування сюжетів у літературі епічного роду, фабул в сценаріях драматичного роду літератури та безсюжетних текстів літератури ліричного роду. Розробка макету	2
12	Ознайомитися з художніми засобами об'єднання складових елементів книги в єдиний ансамбль. Розробка макету	2

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Опрацьовуючи навчальний матеріал навчальної дисципліни «Дизайн художньої літератури», студенти:

на практичних заняттях

Під час опанування навчальним матеріалом навчальної дисципліни «Композиція видання. Частина 3. Дизайн художньої літератури», на практичних заняттях студенти експонують виконані поточні ескізи. Протягом семестрів проводяться загальні та персональні публічні консультації он-лайн та за доцільністю письмово.

Кожну частину поточного контролю студенти виконують самостійно та експонують у на відповідних практичних заняттях.

Завдання та матеріали для проведення поточних завдань та до модульної контрольної роботи надаються у завданнях гул-класі.

Відвідуваність і виконання завдань

Студенти, що прагнуть опанувати програму курсу й відповідно отримати найвищі оцінювальні бали за навчання, мають не пропускати лекційних і практичних занять без поважних причин. Практичні заняття, що пропущені, студент опрацьовує самостійно й експонує на наступному практичному занятті. Кінцевий термін експозиції роботи — передостання дата проведення практичних занять.

Політика університету:

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: робота на практичних заняттях у формі виконання творчих завдань і коротких доповідей по виконаній роботі.

Календарний контроль: атестація проводиться двічі на семестр з розділів кредитного модуля.

Семестровий контроль: МКР, екзамен.

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що отримуються виконання 10 практичних завдань.

Робота студента:

– на практичних заняттях визначає 100% його рейтингу з кредитного модуля;

Студент отримує найвищий рейтинг, якщо він:

- бере активну участь у роботі на практичних заняттях,
- демонструє вміння стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення композиційних рішень,
- застосовує основні принципи вибору композиції шрифтового оформлення зовнішніх і внутрішніх елементів оформлення періодичних видань,
- демонструє креативність і творчий підхід до виконання завдань,
- виконує всі практичні завдання на відповідному рівні майстерності.

Викладач оцінює роботу студента на кожному практичному занятті. Рейтинг студента відображається в особистому кабінеті електронного кампусу.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Роботи на практичних заняттях (максимальна кількість балів на 1-му практичному занятті складає 5 балів)

Високий рівень креативності і майстерності при виконанні творчого завдання	5
Добрий рівень креативності і майстерності при виконанні творчого завдання	4
Посередній неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)	3

Календарний контроль:

Календарний контроль проводиться двічі на семестр. Метою проведення календарного контролю є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами.

Критерій		Перший календарний контроль	Другий календарний контроль
Термін		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання позитивного календарного контролю	Поточний рейтинг	18 ≥ балів	36 ≥ балів

Залікова оцінка формується з суми балів, отриманих за виконання практичних завдань протягом семестру.

Умови допуску до семестрового контролю: наявність кількості балів не менше від 40

За її результатами студент отримує відповідну оцінку (ECTS та традиційну) згідно таблиці.

RD	Оцінка ECTS	Оцінка традиційна
95 – 100	відмінно	Відмінно
85 – 94	дуже добре	Добре
75 – 84	добре	
65 – 74	задовільно	Задовільно
60 – 64	достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
RD < 60	незадовільно	Незадовільно
RD < 40	Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

За наявності у студента документів, які підтверджують його участь у конкурсах (міських, міжміських, всеукраїнських тощо) за темою практичного заняття або розділу кредитного модуля ці творчі роботи можуть зберегатись за відповідною тематикою та відповідними балами РСО.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри, кандидатом мистецтвознавства, Ю.О. Коренюком

Ухвалено кафедрою графіки (протокол № 13 від 20.06.2024)

Погоджено Методичною комісією Видавничо-поліграфічного інституту (протокол №5. від 24.06.2024).